

Naprej na polju ljudske izobrazbe!

V našem narodu je vedno bilo dosti smisla za izobrazbo in napredek. «Le bistrimo si glave, ne dremajmo zaspani», tako je sredi preteklega stoletja veliki narodni buditelj škof Slomšek klical našemu ljudstvu.

«Le bistrimo si glave!» S tem povabilom je pred 25 leti stopila pred naš narod Slovenska krščanska socialna zveza. Njeno delo je rodilo obilne in blagonsne sadove. Karkoli eksistira med našim delovnim ljudstvom, med kmeti, obrtniki, delavci in zlasti med mladino prave, istinite in koristne izobrazbe, po veliki večini je delo naše velike izobraževalne organizacije.

Na povabilo Slovenske krščanske socialne zveze ali, kakor se od novega leta imenuje, Prosvetne zveze, se je 27., 28. in 29. decembra zbral v Celju in Mariboru velik broj ukaželjnih mož in mladeničev iz priprostega ljudstva, da poslušajo temeljita in poljudna predavanja narodnogospodarskega, političnega in kulturnega značaja. V Celju je ta narodnogospodarski tečaj vodil poslanec dr. Korošec, v Mariboru pa poslanec dr. Hohnjec.

Na tečajih so se razmotrivala najvažnejša vprašanja iz panoge narodnega gospodarstva. Take reči se učijo po raznih sred. strok. in drugih šolah, naša izobraževalna organizacija pa je hotela z njimi seznaniti tudi zastopnike takozvanih nižjih, delovnih slojev. — Pojem narodnega gospodarstva in vseh njegovih sestavin zgodovinski razvoj gospodarstva, njegove razvojne stopnje po glavni smeri produkcije, po načinu menjalnega prometa, po dolžni poti, ki ga napravijo gospodarske dobrine od njihovega proizvajalca do zavijalca, naturalno, denarno, kreditno, domače, mestno, narodno, svetovno gospodarstvo: vse to se je strokovnjaško in poljudno tolmačilo udeležencem tečaja.

Razpravljalo se je o socialni naravi človeka ter o velikem pomenu socialnih edinic (družin, občin, naroda, države), o zvezi narodov, o stanovih in težnjah ter organizacijah kmetijskega in delavskega stanu, o denarstvu, trgovini, prometu in gospodarskih krizah ter končno o bistvu, pomenu in sredstvih kulture.

Cepprav so bili predmeti predavanj po svoji vsebini težki, se je predavateljem posrečilo jih poslušalcem predati in protolmačiti na način, da so velevažno stvarno razumeli, ter so ji duševno prisvojili. To, čemur so se na tečaju priučili, bodo v krajevnih organizacijah porabili tudi drugim v prid.

S tema dvema tečajema je naša štajerska osrednja organizacija izobraževalnih društev in zvez dokazala, kako resnobno pojmuje svojo nalogo. Naj bi tudi krajevne izobraževalne organizacije svojo nalogo smatrale istotako kot svojo narodno in socialno dolžnost.

Naši politični protivniki napovedujejo podvojeno prosvetno delo. Demokratska stranka namerava po vsej Sloveniji organizirati razna predavanja ter v to svrhu nastaviti deset potovalnih učiteljev s stalno plačo. Dr. Zerjav obenem obeta, da bo preskrbel denar za izdajanje raznih brošur in knjižic, ki bodo kajpada pisane v liberalnem, protislovenskem duhu. To delo bo seveda na vso moč podpiralo demokratsko učiteljstvo, ki se bo v ta namen posluževalo «Sokola».

Vzpričo podvojenega truda in napora od strani demokratov in njim sorodnih strank mora naš sklep ob začetku novega leta se glasiti:

Vse naše izobraževalne organizacije bodo delale ne s podvojen, marveč s potrjeno silo! Na temelju smernic, začrtanih nam od katoliškega shoda, moramo za vsako ceno naprej!

DELAVCI PRI PROTIDELAVSKI STRANKI.

Delavec iz Ceršaka nam piše:

Da so naši delavci v fabriki organizirani pri demokratski gosposki stranki, je nekaj nezdravega. To se ne more držati in se tudi ne bo držalo. Saj bi itak radi vsi proč od te stranke, ker jih je vendar pred celimo svetom sram. Saj nima ta organizacija nikjer obstanka, kar ni čudno. Saj ni demokratska stranka nikdar delavska stranka in tudi ne bo. Najbrž — ne bomo se motili — so nekateri delavci dobili denar (judežve groše) od bogatih mariborskih in ljubljanskih demokratov, katerega ti kapitalisti lahko dajo, ker imajo bogate banke v rokah. Gre samo za to, da bi dobili glasove za svojo falirano, popolnoma propadlo stranko. Demokrati podpirajo gmotno delavce v Ceršaku, da jim tako mečejo pesek v oči in jih farbarjo. Delavec pa gre hitro na limanice, ker je res v fabriki slabo plačan. Demokratski agitatorji pravijo, če boste pri nas organizirani, boste boljše plačani. Pa je vse farbarija. Nikjer skoraj nimajo delavci te demokratske organizacije, pa so boljše plačani skoraj povsod. Le recimo n. pr. na Sladkem vrhu. Zato pa delavci stran od te stranke! Saj ne bote za judežve groše prodali svoje duše.

Demokrati, posebno njih general v Ceršaku, strašno hujskajo in lažejo na shodih in tudi drugod proti krščanski Ljudski stranki in proti Žebotu. Pravijo, da je naša krščanska stranka proti osemurnemu delavniku, da je Žebot povzročil, da imajo delavci v lajtersberški fabriki manjšo plačo itd. Pa je ravno vse narobe. Naša in samo naša Ljudska stranka je vpeljala osemurni delavnik po takratnem ministru Gostinčarju. Žebot se je potegnil za delavce v Lajtersbergu, da so jim plače povišali za 15 odstotkov. General H. trdi, da je naša stranka najbolj agitirala za vojna posojila, to vendar vsak otrok ve, da so najbolj agitirali za vojna posojila liberalni nemškotarski učitelji, ki so od hiše do hiše hodili in ki so zdaj vsi pri demokratski stranki.

Delavci, odprite vendar enkrat oči in ne dajte se več farbariti od te stranke! Zaupajte vendar domačim, poštenim

ljudem, osobito našim voditeljem, ne verjemite pa vendar vsega, kar vam natvezajo razni tuji švindlerji! Varujte se volkov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Slabost in nestalnost sedanje vlade postaja vedno bolj očitna. Med samimi radikalnimi poslanci se je začelo oglašati in nastopati proti korupciji in vsled tega je moral odstopiti najprej minister pravde dr. Laza Marković, sedaj pa prometni minister dr. Velizar Jančević. Ta je bil poseben ljubljenec Pašičev in ob njegovem odstopu se vidi, da se precej močno ruje in dela tudi proti Pašiču. Škoda samo, da so spremembe in homotije v vladi samo deloma zasluga ljudi čistih rok in da je še vedno mnogo drugih, ki bi sami radi postali ministri ter nadaljevali korupcijo.

Vlado zadnji čas mnogo skrbi govor bolgarskega vladnega predsednika, ki je naglašal, da Makedonija mora postati samostojna. Od bolgarske strani se sicer zatrjuje, da so to samo besede, da ne bi bilo zamere makedonskih nacionalistov, v Beogradu so pa prepričani, da je to plod italijanskega hujskanja.

Beograjski diplomati so začeli delati na obnovi zvez z Rusijo, v Beograd so dospeli celo trije važnejši zastopniki Rusije, na beograjski strani je pa še vedno premalo iskrenosti, kar se vidi zlasti v tem, da vlada še vedno posluša Wranglovce in druge ruske cariste ter jih trpi kot nekako državo v državi. Prej je toliko govorila o njih razorožitvi, sedaj so se pa do zob oboroženi ruski caristi zbrali v Beogradu na shodu, da nastopijo proti obnovi zvez med Jugoslavijo in Rusijo. Vlada je to drzno vmešavanje v naše zadeve mirno gledala in ko so proti temu nastopili srbski republikanski študenti, je te zapirala in preganjala.

Razdor med demokrati je vedno večji in sicer je vedno slabejša struja Pribečevića, ki je izstopil iz glavnega odbora stranke. Srbski demokrat Marinković je izdelal načrt o samoupravah, ki se v mnogih ozirih približuje avtonomističnem stališču. Ta načrt je Pribečević poprej z uspehom pobijal, sedaj ga je pa strankin odbor brez ugovora sprejel. V nedeljo so demokrati zborovali v Zagrebu, da bi pokazali enotnost svoje stranke. Govorila sta sicer Pribečević in Marinković, namen se pa le ni dosegel, ker se pravi demokrati iz Srbije tega shoda sploh niso udeležili.

Radiča še ne bo nazaj. Prišel je sicer na Dunaj, da se od bližje pouči o najnovejših dogodkih doma, policajem, ki ga že čakajo, pa ne mara pasti v pest ter se zopet vrne v London.

Konferenca Male antante.

Prej se je mnogo pisalo, da bo tudi Poljska stopila v Malo antanto ob njeni konferenci, ki se vrši ta mesec v Beogradu, sedaj pa Poljska hiti razglašati na razne strani, da sicer rada podpira mednarodno politiko Male antante, vstop v njo sedaj pa ne smatra ne za dober in ne za potreben.

Razmere v Grčiji

se še niso izčistile. Italijo močno skrbi, da bi Grčija znala stopiti v Malo antanto. Nadalje se mnogo razmišlja o nameri grškega državnika Venizelosa, ki je s svojo stranko zmagal pri volitvah, postaviti princa Pavla Karagorgjeviča, ki ima grško princezo Olgo za svojo ženo, za grškega kralja. Temu bo Italija nasprotovala, ker hoče na vsak način spraviti Grčijo pod svoj vpliv.

FRANCIJA—NEMCIJA—ANGLIJA.

V Angliji pride najbrž do vlade delavske stranke. Ta utegne čimprej skleniti diplomatsko in trgovinsko zvezo z Rusijo ter pospešiti vprašanje razčiščenja odnosov med Nemčijo in njenimi zmagovalci. Zato bo tekma med Francijo in Anglijo šla naprej. Sicer se Nemčija in Francija deloma pogajata, kako bi spravili sporna vprašanja s sveta, dokler se ne ustoliči v Angliji Macdonald, vodja delavske stranke. Tudi je treba pomisliti, da se leta 1924 vrše nove volitve tako za nemški, kakor za francoski parlament, ki morejo zelo izpremeniti sedanjo politično obiležje teh dežel. Zlasti v Franciji ni izključena večja izprememba, ker se tam ne pripravlja za naskok zoper Poincaréja, sedanjega vladnega predsednika samo Heriot, ampak tudi skupina sedanjih večine, takozvani millerandovci, na čelu jim poslanec Reynaud. Ti imajo tudi glede Nemčije nekoliko drugačne nazore kakor Poincaré in streme v prvi vrsti za gospodarskim sodelovanjem z Nemčijo, so pa tudi politično mnjenja, da Francija ne more prenesti obremenitve sovražstva Nemčije in tihga nasprotstva Anglije. Te kroge skrbi padanje franka.

Naši poslanci na shodih.

Shodi naših poslancev. 1. Dobova: 6. januarja po rani službi božji — poslanca Krajnc in Bedjanič; 2. Fram: 6. januarja po rani službi božji v društvenih prostorih — poslanec Falež; 3. Razbor nad Loko: 6. januarja po službi božji, ob 11. uri — poslanec Kugovnik; 4. Posreda: 6. januarja po rani sv. maši — poslanec Vrečko; 5. Koprivnica: 6. januarja popoldne ob 3. uri v gostilni gospoda Serbeca — poslanec Vrečko; 6. Kamnica: 6. januarja po rani sv. maši v cerkveni hiši — poslanec Žebot; 7. Gornji grad po rani sv. maši — poslanec Pušenjak; 8. Selnica ob Dravi: 6. januarja po pozni

sv. maši pri Doplerju — poslanec Žebot; 9. Zavodnje pri Sošanju: 7. januarja po Valentinovem sv. opraviču ob 11. uri — poslanec Krajnc; 10. Laporje: 13. januarja po rani sv. maši v cerkveni hiši — poslanec Falež; 11. Svetinje: 13. januarja po sv. maši — poslanec Bedjanič; 12. Slovenjgradec: 13. januarja v dvorani g. Goll — poslanec Pušenjak.

Slovenjgradec. V nedeljo, dne 13. januarja ob pol 10. uri predpoldne se vrši v dvorani g. Goll shod SLS. Govori poslanec Vlad. Pušenjak. Pričakuje se obilne udeležbe iz župnij Slov. Gradec, Stari trg, Pameče in Smartno.

St. Janž pri Dravogradu. V nedeljo, dne 30. i. m. se je vršil pri nas prav dobro obiskan shod SLS, katerega je spretno vodil predsednik krajevne organizacije g. Guzej. Poslanec Pušenjak je poročal o političnem položaju, o delu za doseg avtonomije, o borbi proti krivicam itd. Zborovalci so z zanimanjem in odobravanjem sledili izvajanjem govornika in zahtevali pojasnila glede davkov, vojaških oprostitev, invalidskih podpor, kuluka, cestnih zadev, razgovorov na Krfu itd. Soglasno in z navdušenjem se je sprejelo resolucije, v katerih se protestira zoper upeljavo kuluka, se zahteva prepotrebna regulacija potoka Mislinja in povrnitev škode, storjene po vojaštvu leta 1919 ter se Jugoslovanskemu klubu izreka zaupanje s pozivom, da vztraja v borbi za avtonomijo.

PONAREJEVALCI DENARJA.

Ze od nekdanj so ljudje težili za tem, da čimprej in kar najlažje obogate. Poskušajo na različne, tudi nepoštenne načine. Eden takih je ponarejanje ali falsificiranje denarja. Ze pred davnim časom so spretni nepoštenjaki ponarejali kovan denar, ko so pa prišli v promet bankovci, je bilo delo sicer nekoliko težje, toda izplačalo se je hitreje. Policijske kronike vseh držav beležijo v zadnjem času silno veliko ponarejevalcev in tudi v naši državi je bilo v zadnjih letih odkritih precej družb, ki so se pečale s tem nevarnim delom. To so bile po navadi manjše družbe, ki so izdelovale zelo slabe bankovce, da se jih je lahko pri natančnejšem pogledu spoznalo. Pred par dnevi pa je policija čisto slučajno odkrila veliko, dobro organizirano družbo, ki je izdelovala izvrstno ponarejene 10 dinarske bankovce, takozvane «kovače». Družba je bila razpredena po celi državi, v vseh večjih mestih so njeni člani razpečevali ponarejen denar, ki se je pa tiskal izven naše države, v Italiji.

Kako se je družba ustanovila?

Glavni ustanovitelj družbe in razpečevalec bankovcev je Ignac Župančič, doma iz Kraljevice pri Klanjcu na Hrvaškem. On je že od prevrata sem znan kot eden najbolj drznih tihotapcev, ki se je osobito bavil z tihotapstvom kokaina (omotični strup, ki ga nekateri ljudje zavijajo), iz Italije, tja pa je vozil naš tobak. Na ta način je živel razkošno. Ker mu je zadnji čas zmanjkalo sredstev, je začel misliti na nove vire. V Trstu se je spoznal z ribičem Cochini, ki je na njegovo prošnjo proizvedel za ljudi, ki bi bili večji ponarejati jugoslovanske «kovače», ki so izmed vseh še najbolj pripravi za ponarejanje vsled slabega papirja in slabega tiska. Najprej je Cochini upoznal Župančiča s tipografom Ernestom Peccoro, ki je izdelal kamen za tiskanje in kmalu izdelal s pomočjo nekoga Valenčiča in Gina bankovcev za 60.000 dinarjev, ki pa niso bili za rabo. Zato je družba sklenila, da bo bankovce raje tiskala s strojem in s klišei, ne pa litografirala. Ker so pa rabili za nakup stroja za tiskanje denar, so se obrnili na brivca Matija Piska iz Opčine, ki je v resnici dal denar in osnoval poseben konzorcij. Piska je našel še par oseb, med njimi Angela Košuto, gostilničarja pri Sv. Križu, ki je dal 2000 lir, s katerimi so potem kupili stroj za tiskanje. Treba je bilo dobiti še pripraven kraj, kjer bi lahko delali, ne da bi postali sumljivi. Izbrali so si vas Zeje v bližini Postojne, kjer so našli v hiši postelnika Antona Gorup zavetišče. Sem so prispeli tudi tiskarski delavci Tonino in Adelmo del Bell ter tipograf Karlo Veni. Začeli so takoj z delom in v 14 dneh so natisnili bankovcev v vrednosti 230.000 dinarjev.

Razpečevanje denarja.

Ker jim je zmanjkalo sredstev, so morali natiskani denar spraviti preko meje. Ta posel je prevzel Župančič, kateremu so skrivne poti dobro poznate in spravil denar v Rakek, kjer ga je skril v hiši železniškega čuvaja Gabrenja. Njemu je pustil polovico denarja, da ga spravi v promet, z drugo polovico pa se je sam odpeljal v Zagreb. Tu je dal nekaj zavitek bankovcev spraviti detektivu Breštovcu, ki jih je skril v kleti, drugi del, okrog 20.000 dinarjev, pa je prodal Srbu Dobrijeviču za 10.000 pravih dinarjev. Dobrijevič je denar spravil v potno košaro ter se odpeljal z njim v Beograd. Na potu pa je imel smolo, ki je spravila celo družbo v roke policiji.

Med tem časom je pa skušal tudi Gabrenja spraviti njemu izročeno svoto v promet. V to svrhu je poslal 24-letnega sina v Ljubljano, kjer si je ta našel zaveznika v mladem Juliju Lenassi ter v njegovi družini, 60letni materi in tremi mladimi hčerkami: Miro, Justo in Jožico, ki so bile uranice pri raznih podjetjih. Družina Lenassi je denar hitro razpečala, kar so opazili tudi sosedi, ker so se Lenassijevi začeli nositi zelo elegantno ter si nabavljati drago pohištvo.

Odkritje in aretacije.

Kakor smo že omenili, je odpotoval Dobrijevič s potno košaro polno bankovcev v Beograd. V Vinkovcih ga pa je opazil v vlaku komisar železniške policije, ki je Dobrijeviča že dalje časa radi tatvine in tihotapstva zasledoval. Aretiral ga je v vlaku, na njegovo potno košaro pa je pozabil. Košara je potem prišla z vlakom v

Beograd, kjer so jo železnice našli v praznem vlaku in jo izročili čuvaju prtljage na kolodvoru; ta je opazil, da strlijo iz košare bankovci in pohlep po denarju ga je gnal do tega, da je kovčeg odprl in izmaknil par zavrtkov. S tem denarjem je šel takoj v mesto nakupovat, toda v neki trgovini so njegov denar prepoznali in ga dali aretirati. Policija je kmalu dognala, da je lastnik košare Dobrijevič, ki se nahaja v zaporu v Vinkovcih. Šef beogradskega kriminalističnega oddelka Popović je dal v njegovo celico zapreti nekega detektiva, ki se je Dobrijeviču potopil, da je zaprt radi poneverjenih bankovcev. Dobrijevič mu je kmalu zaupal, da se tudi on boji, da mu ne pridejo na sled, ker je v Zagrebu kupil od nekega Župančiča, katerega je natančno opisal, večjo množino ponarejenih bankovcev. Vsled njegovega izdajstva je prišla policija hitro na sled Župančiču in detektivi so ga aretirali v brzovlaku med Zagrebom in Zidanim mostom, ravno ko je nosil s seboj veliko množino tobaka, katerega je kupil v Zagrebu in ga hotel prethotapiti v Italijo. Župančič je izdal v zaporu celo družbo in takoj nato so sledile v Zagrebu in v Ljubljani obsežne aretacije. Policija je pozaprila vse količkej sumljive osebe. Ob enem sta se odpeljala detektiva Popović iz Beograda in Zečević iz Zagreba v Italijo, kjer sta stopila v Trstu v stik z italijansko policijo ter z njeno pomočjo izvršila obsežno preiskavo. Ponarejalci so že zvedeli, da je Župančič aretiran, zato pa so orodje poskrili, sami se pa razpršili na vse strani. Policija je pa vendar dobila v roke vse, razven posestnika Gorupa, ki je baje pobegnil v Ameriko. Pri aretiranih so našli mnogo materijala za ponarejevanje, tiskarski stroj je bil pa zakopan na dvorišču Gorupove hiše. Ko sta naša detektiva v Italiji svojo nalogo izvršila, sta se vrnila v našo državo, kjer sedaj vodita nadaljnje preiskave. Glavni osumljenci so že vsi zaprti, toda pomagalec je bilo še sigurno več in policija bo imela še težko delo, predno se bodo nahajali vsi krivci v rokah pravice.

NASE PRIREDITVE.

Orlovski odsek Polzela priredi v nedeljo, dne 6. januarja v dvorani gospoda Čimpermana žaloigro v petih dejanjih »Garcio Moreno«. Pred in po predstavi nastopa domači pevski zbor. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen za nabavo telovadnega orodja. Z ozirom na to, da je tukajšnji odsek šele v prvem razvoju, ter mu je nabava telovadnega orodja takorekoč življenska potreba, prosimo in apeliramo na vse naše prijatelje in somišljenike, da se našemu vabilu v čim večjem številu odzovejo ter s tem pomagajo k čim večjemu moralnemu in gmotnemu uspehu prireditve.

Orlovski odsek v Staremtrgu priredi na sv. Treh kraljev, dne 6. t. m. božično igro »Na betlehemske poljanah« v gostilni Antona Uebli v Starem trgu. Začetek ob 4. uri popoldne.

Šolska prireditev v Narapljah pri Ptujski gori. — Tukaj se je vršila na Stefanovo v šoli veselica s petjem in gledališkimi predstavami na novo postavljenem odru v prid ubogim otrokom domače šole. Obisk je bil prav povoljen in temu odgovarjajoč tudi gmotni uspeh. — Vsa čast in priznanje gre igralcem, ki so, četudi prvič, nastopili nepričakovano sigurno in s tem pokazali, kaj je mogoče doseči z dobro voljo. Nepričakovano poštenost so pokazali ptujski trgovci, gostinčarji, odvetniki itd., ki jih ni mogoče imenoma navajati, predvsem pa trgovci na Ptujski gori g. Traun, ki je z nemalimi žrtvami pripomogel stvari do takega uspeha. — Želimo kmalu zopet kaj podobnega.

Tedenske novice.

Duhovniške spremembe in vesti. Župnijo Brežice ob Savi je dobil gospod duhovni voditelj (spiritual) na mariborskem bogoslovju Jurhar. Na Jurharjevo mesto v Maribor pride g. kaplan iz Hajdine Skuhale. Na župnijo Gornja Sv. Kungota je bil inštaliran tamošnji provizor g. Magdič. Župnija Mala Nedelja je podeljena tamošnjemu provizorju g. Čemžarju. Gospoda župnika na Bučah pri Podčetrtku Jakoba Krajnc je zadela kap tako, da ne more govoriti.

Prve krajevne organizacije SLS, ki so tajništvu SLS v Mariboru že poslale poročila o sejah in občnih zborih ter naznanile krajevne odbore: 1. Novašitfa, 2. Sv. Frančišek v Savinjski dolini, 3. Sv. Vid pri Ptuj, 4. Smartno na Paki, 5. Sv. Andraž pri Polzeli, 6. Makole, 7. Celje, 8. Studence, 9. Gorica-Raztez-Anže, 10. Rajhenburg-Stolovnik-Arneško, 11. Senovo-Raštajn-Brezje, 12. Blanca, 13. Sv. Križ pri Ljutomeru, 14. Sromlje, 15. Staritr pri Slovenj-gradu, 17. Sv. Jurij ob Taboru.

Pucelj zopet straši po Slovenskem Štajerskem. — Pred božičnimi prazniki je gonil Pucelja po ptujski okolici in Slovenskih gorah znani harmonika fabrikant od Sv. Urbana Simonič. Na dan nedolžnih otročičev je zboroval Pucelj pri Sv. Urbanu pri Ptuj v gostilni učitelja Ramšaka. Pri Urbanu gospod Pucelj ni imel sreče, shodu je predsedoval naš vrli pristaš Hamersšek in naši ljudje so Puceljevi mesarski izdajici slovenske samostojnosti poštno izprašali vest. Od Sv. Urbana jo je krevsal Pucelj peš k St. Lovrencu. Nihče ga namreč ni hotel peljati. Pri St. Lovrencu je nastopil poleg Pucelja kot govornik oni podivjani Mermolja, ki je sedaj v najhujši zimi govoril o izvozu sadja in priporočal neko delniško družbo »Panonija«, ki bo nekak drugi samostojni »Ekonom«. Pri Sv. Lovrencu so radovedni poslušalci zbijali šale iz Pucelja in Mermolja, ki sta jim preskrbela s svojim klobasarjenjem mnogo zabave in še to zastoj.

Mariborske novice. Bomba v Götzovi dvorani. — V noči od nedelje na ponedeljek je prebudil prebivalce

Maribora, ki stanujejo v bližini Götzove pivovarne grozen pok. Policija je takoj prihitela na lice mesta in ugotovila, da je nekdo vrgel bombo v Götzovo dvorano. Natančnejša preiskava je dognala, da so dosedaj neznani storilci odprli vrata, ki vodijo na dvorišče dvorane, nato pa je eden od njih razbil šipo na vratih, ki vodijo v dvorano, skozi nastalo odprtino pa je obesil večjo količino ekrazita ali nitroglicerina, zažgal vžigalno vrvice ter nato zbežal. Eksplozija je bila silno močna, škode pa ni napravila posebne, na dvorani je razbitih kakih 50 šip in vrata, na katerih je bomba eksplodirala, so razdejana. Napad je bil gotovo izveden s tem namenom, da se prepreči Nemcem prireditve silvestrovske večera, katerega je hotel imeti »Männergesangsverein«, ter ga je najbrž uprizorila Orjuna. — V Studencih pri Mariboru je umrla dne 29. decembra gospa Alojzija Kaučič. — Tihotapci v Mariboru so zelo živahni, dasi jim je policija vedno za petami. Preteklo nedeljo se je policiji posrečilo izslediti družbo, ki je tihotapila iz Nemčije in Avstrije kokain, katerega so potem njeni zaupniki razpečavali po Beogradu in Zagrebu. Sedež družbe je bil v Ljubljani, kjer je policija zaprla zoboteknika Sitarja kot vodjo družbe. V Mariboru sta zaprti dve natakariči. — Mestna klavnicarica je dobila novega ravnatelja. Zivinozdravnik gospod Rojko je imenovan na to mesto. — Katoliška omladina je priredila božičnico na novega leta dan v Narodnem domu.

Dr. Fran Jankovič, zdravnik, ordinira od 10. do 1. in od 4. do 5. ure v Razlagovi ulici 13-I. (prejšnja Elizabetina ulica) v Mariboru za privatnike.

Dovolitev selske pošte. Poročilo občinskega urada Gorica pri Pragerskem — okraj Maribor: Pri nas je dovoljena selska pošta iz Pragerskega na Gorico od 1. januarja 1924. Pošta se bo dostavljala vsak ponedeljek, sre do in petek. Dosedanja pošta Račje za občino Gorica odpade.

Novi zvonovi pri Sv. Primožu na Pohorju. Nove zvonove smo težko pričakovali in slednjič dočakali. — Misel nabave novih zvonov je sprožil ravno pred enim letom zaslužni cerkveni ključar Janez Lorenci, pd. Bučevnik. Da bi ljudi bolj podžgal, je obljubil plačati mali zvon sam. Nabiralo naj bi se le za velikega. Ostal nam je namreč po vojni srednji zvon cis ali des. Šli smo z vneto na delo. Posestniki so podpisali lepe svote do 10.000 K, eden celo 20.000 K. Junija smo podpisali pogodbo s tvrdko Szabo v Gradcu. Obljubila nam je napraviti do začetka oktobra, pa se ji je delo zakasnilo. Kvaterni teden pred Božičem so prišli zvonovi na postajo Zelen travnik, odkoder jih je čez Radl dal zapeljati g. Lobenstein do Vuzenice, za kar mu iskrena hvala. Na kvaterni četrtek četrtek so ju domači farani iz Vuzenice po težki vožnji potegnili na šentprimoški hrib. Na Stefanovo pa se je vkljub bolj neugodnemu vremenu zbralo precej ljudstva in domače župnije, Vuzenice, Sv. Antona in Pameč k blagoslovljenju, katero je izvršil č. g. dekan Pivec iz Vuzenice, ki je imel tudi primerno pridigo. — Imamo torej zdaj lepo, ubrano, blaglasno zvonjenje v mehkem molakordu as, des, f, kakor je bilo pred vojno. Nova zvona tehtata 620 kg in staneta s carino vred dobrih 55.000 dinarjev, kar je za malo hribovsko župnijo s 440 prebivalci velika svota. Nekoliko so pripomogli farani iz Vuzenice in Sv. Antona, ki večinoma zaradi bližine zahajajo k službi božji semkaj. Letos pa smo popravili tudi zvonik, delo, ki je veljalo župljane 9.000 D, neštete številne vožnje. Poleg že imenovanega cerkvenega ključarja ima za nabavo zvonov največji zaslug tudi drugi ključar Alojz Peruš, ki je z župnim upraviteljem pobiral tudi od hiše do hiše in šel po zvonove do Travnika. — Pa sploh so se župljani izkazali z brezplačnimi vožnjami pri popravi zvonika in znatnimi prispevki za nove zvonove. Sicer bi se ne moglo nabrati tako lepe svote. Nekaj je sicer še na dolgu. Vsem dobrotnikom tisočera hvala!

K dopisu iz Drobline v štev. od 13. decembra smo naknadno ugotovili, da proti gospodu vodji drobtinske šole niso upravičeni nobeni očitki v narodnostnem oziru. Gospod šolski vodja je koroški begunec in je radi svoje slovenske narodnosti že dovolj pretrpel. To radi prinašamo, da ne bo krivice.

Od Sv. Bolfenka v Slov. gor. poročajo: Za božične praznike nam je poštno ravnateljstvo v Ljubljani naklonilo lepo darilo, namreč četrto poštno zvezo s Ptujem na teden. Vsa županstva so mesca septembra vložila skupno prošnjo na poštno ravnateljstvo za izboljšanje našega slabega poštnege prometa. Zdaj se je naša želja izpolnila. Vožna pošta je bila sicer že lansko leto odpravljena, ker je zahteval andraževski poštar odškodnino, kakoršne poštne ravnateljstvo ni hotelo in tudi ni moglo dati. Zato je zdaj nastavljen poseben sel, ki bo odslej hodil peš na Ptuj v ponedeljek, sredo, petek in soboto; doma pa se bo pošta zanašala na raznašala v torek, četrtek, soboto. »Slovenski Gospodar« prihaja torej po novem redu k nam že v petek popoldne, tako, da ga naročniki, ki se zelo zanimajo zanj, lahko že dobijo in čitajo v petek zvečer. Gotovo pozdravljajo vsi radostno izboljšani poštni red; samo domači pismonoša Joža ga baje ni prav vesel, ker bo moral po novem redu raznašati tudi došle časnike vsem naročnikom. No, naj ga tolaži sladka zavest, da se začne zdaj čas kolin in furežev; in če bo prinesel že v soboto »Slov. Gospodarja«, bo veselje še večje in marsikje bo prejel za pot dobro pečeno klobasico in zraven še kupico rujnega vinca. Kdo bi se branil take popotnice? In veselje bo dvojno.

Kmetška hiralnica v Muretincih. Hiša slovenske gostoljubnosti za celo Spodnje Ptujsko polje bo hiralnica v Muretincih. V tem zavodu bodo našli dom in zavetje vsi oni, ki so žrtvovali za kmete in posestnike zgoraj omenjenih krajev moč svojega telesa v moški dobi. Naša kmetška hiralnica v Muretincih bo hram prave krščanske ljubezni

do bližnjega, bo živa priča visoke inteligence našega do-brega kmetskega ljudstva teh šest župnij, ki bodo s prostovoljnimi vsakoletnimi doneski v živilih vzdrževale ta do-brodelni zavod. Upam in sem prepričan, da bomo mogli že v poletju l. 1924 sprejeti pod streho iz vsake občine vsaj enega reveža, dokler se ne razvije zavod v polnem obsegu. Zavod bo omogočil tudi zdravniku za ta okoliš, zlasti za Haloze, in lekarno, ki si bo stavila nalogo: pomagati siromakom tudi izven hiralnice. Da pa bo delo šlo krepko od rok, zato vabim tudi tukaj vse župane in odbornike, pred vsem pa izvoljene zastopnike občin, na skupščino dne 15. prosinca t. l. ob 10. uri dopoldne k Sv. Mar-jeti v gostilno g. F. Mikl. Navzoč bo tudi g. okrajni glavar, ki nam je blagohotno obljubil vsestransko svojo pomoč, da se brž uresniči ta načrt. Upam, da bodo s prihodnjim No-vim letom že vsi prostori muretinskega gradu zasedeni od siromakov, ki bodo hvaležno pošiljali k Vsemogočnemu prošnje za blagor in dobrobit občin, ki so jim omogočile varno zavetje pred mrazom in prezgodnjim poginom. Dne 15. prosinca torej na svidenje vsi člani hiralničnega od-bora, kakor tudi župani in odborniki občin! — Janko Ver-banšek, Sv. Barbara v Halozah.

Enkrat bo tudi potrpežljivosti konec! Od Velike Ne-delje poročajo: Skoraj bodo štiri leta, odkar je umrl tu-kajšnji župnik č. g. Jakob Menhart. Ker je že enkrat ne-kdo v »Slov. Gospodarju« omenil, da njegov sicer krasni spomenik še vedno sameva brez slike, čeravno je kamno-sek pustil na spomeniku okvir za sliko, a vendar je še do zdaj ostalo pri starem. Zatorej še enkrat svetujemo doti-nemu, ki je to nalogo prevzel od sorodnikov nepozabnega pokojnika, naj skoraj stori svojo dolžnost, sicer pridemo z imenom na dan. Bolje bo, da stori enkrat nekaj bolj ko-ristnega, kakor da po ves dan tako brez vsega posla po-seda v trgovini g. Medika in tam mirne ljudi nadleguje in svoje neumne otrobe veže. — Opazovalec.

Novi zvonovi in nova zastava v Središču. Težko pri-čakovana nova zvonova smo tudi mi dobili in sicer dva za župno cerkev, enega pa za podružnico. Na praznik Matere božje, dne 8. decembra, so se slovesno prepeljali in dru-gi dan jih je blagoslovil vč. g. Valerijan Učak, prior iz Ljubljane. V svojem krasno zamišljenem govoru nam je označil pomen novih zvonov (s posebnim ozirom na na-pise, ki jih nosijo naši trije zvonovi). Ta slovesnost bo os-tala vsem župljanom v najlepšem spominu. Izrednih zaslug si je pridobil tukaj naš č. g. kaplan, ko je s cerkvenima ključarjema pobiral od hiše do hiše denarne prispevke in s tem omogočil nabavo novih zvonov. Bog mu bodi plač-nik za vse žrtve! — Na Stefanovo pa je obhajala tukajšnja Marijina družba svoj praznik. Dobila je novo zastavo, ki se je ta dan blagoslovila. Zastava, s krasnima slikama od prejšnje zastave, dela čast č. šolskim sestram v Mariboru. Kumovala je bivša vzorna članica naše Marijine družbe, gospa Otilija Bedjanič, soproga narodnega poslanca g. Bedjaniča.

Napad na starega moža. Od Svetinja pri Ormožu poročajo: Pri nas je nek neznani lopov napadel starčka gospoda Lah v Mihovcih. Imenovan je šel na svoj dom proti večeru iz svojih gor. Za njim je prišel po tihem nek zlobnež in ga je trikrat močno sunil v hrbet in mu s tem prizadel hude bolečine. Pa hvala Bogu, napa-deni bo okrevl. O napadalcu pa do danes še ni nobe-nega sledu.

Novice iz Loč pri Poljčanah. Igra »Lurska pasti-rica«, ki jo je priredil Marijin vrtec, se je sijajno ob-nesla. Prodalo se je oba večera nad 800 vstopnic in osta-lo je za katoliške misijone čistega dobička 4200 K. Po-sebno zahvalo izrekamo tovarni »Drava«, ki nam je prepustila brezplačno dvorano in električno luč in nam je šla sploh velikodušno na roko. — Na Svečnico in drug dan pa nastopijo fantje in dekleta Marijine druž-be. Dekleta bodo igrala Šardenkovo »Selski angel«, fantje pa Krekovo »Pravica se je izkazala«. Ločani in njih sosedje se zopet vabijo na veselo svidenje. — Orli so v tednu pred Božičem nabirali za naše dijaštvo. Na-brali so 2360 K, 350 kg fižola in 320 kg krompirja. Bog povrni vsem darovalcem! — Poleg teh veselih novic še eno žalostno! V naših Ločah se je našel nek ostudni de-nuncijant, ki je našo splošno priljubljenost, od preproste ga ljudstva zelo spoštovano in silno potrpežljivo gospo-dično poštarico ovadil glavarstvu, da ni izobesila za-stave na 1. december. Ležala je takrat bolana v postelji. Ne vemo, kdo je podli denuncijant, samo to mu javno povemo: Bili so časi, ko v Ločah razen pokojnega žup-nika Kozelja in kaplana Korošaka in gospodč. poštarice ni upal nihče javno pokazati slovensko odločnosti. Po-štenim Slovencem se pač tako godi: Nekdaj so jih to-zili nemčurji, sedaj pa srburji; oboji pa smrde kot di-hurji. Fej te bodi denuncijant.

Kako se gibljemo v Soštanju? Najboljši odgovor na vse nesramne napade na naše organizacije in njihove vo-ditelje, ki so jih bili polni nasprotni listi, je bila zelo dobro uspela božičnica dne 23. decembra v hotelu Union. Jasno je pokazala vsakemu, ki ima kaj lastnih možgan, zlasti dvojce: prvič, kdo ima za seboj ogromno večino vseh slojev ljudstva, saj je bila dvorana pri naši prireditvi na-bito polna, dočim je pri podobnih prireditvah nasprotnih društev zevala praznosta; drugič je s celim sporedom glas-no pričala, kdo se zares nesebično trudi, da vzgoji mla-dino k poštenosti in plemenitosti, to so namreč edino na-še katoliške organizacije, njim na čelu pa Marijina druž-ba in Orel. Cel spored je obsegal 18 točk in so ga izva-jali Marijin vrtec in obojni orlovski naraščaj prav dobro. Zlasti so ugajali ljubki nastopi najmanjših Orličic in Or-ličev, ki so izvajali lastne vaje izredno pogumno. Dobri so bili tudi govorniki in deklaracije ter šaljivi nastopi: »Za-morčki«, ki ga pa vsled premalega prostora večina ni mogla videti. Višek, vsaj za mladino, pa je bilo obdaro-vanje revnih otrok, katerim je ob svitu krasno ozaljšane-ga božičnega drvesca razdelil blizu 200 daril v obleki in pe-